

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: **N.S.**, narozený dne ..., státní příslušnost Republika Uzbekistán
t. č. v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, Balková 1, 331 65
Balková
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2018, č. j. OAM-69/LE-LE05-LE05-PS-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- 1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byl žalobce ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců a ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu byla doba trvání zajištění stanovena do 9. 8. 2018.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

2. Žalobce v **žalobě** uvedl, že v současné chvíli pobývá v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, protože při pobytové kontrole, kterou prováděla hlídka Policie České republiky, neprokázal, že by v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) měl platné pobytové oprávnění ke zdržování se na území České republiky (dále jen „ČR“). Policií ČR bylo následně zjištěno, že žalobce je veden v Schengenském informačním systému (SIS) jako nežádoucí cizinec. Během pobytu v zařízení pro zajištění cizinců podal žalobce dne 21. 4. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany a napadeným rozhodnutím žalovaného byl zajištěn dle zákona o azylu.
3. Žalovaný byl přesvědčen, že žalobce podal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany účelově, když k podání této žádosti měl poměrně dlouhou dobu a učinil tak až ve chvíli, kdy byl zajištěn a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců. Žalovaný se dále domníval, že žalobce měl podáním žádosti v úmyslu vyhnout se správnímu vyhoštění, které mu hrozí. Tento závěr žalovaného nebyl v souladu s tím, co žalobce sám v průběhu správního řízení uvedl a na co žalovaný ve svém rozhodnutí odkazoval také, a sice že se žalobce nebrání vycestování z území ČR dobrovolně. Žalobce zdůraznil, že nemá v úmyslu bránit vycestování z území ČR, ale je přesvědčený, že se nemůže vrátit do země svého původu, neboť mu tam hrozí nebezpečí vážné újmy.
4. Další nesrovnalostí v napadeném rozhodnutí bylo, když žalovaný uvedl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nebude v souladu s ustanovením § 16 zákona o azylu zamítat. Žalobce měl za to, že žalovaný k tomuto postupu přistoupil, protože připustil možnost, že žádostí žalobce o udělení mezinárodní ochrany se bude potřeba věcně zabývat. Žalobci se zdál takový postup zcela legitimní, když byl přesvědčený o tom, že v zemi původu mu hrozí nebezpečí vážné újmy. Nebylo však možné říct, že by tento závěr žalovaného byl ve shodě s tím, co žalovaný uváděl jinde v napadeném rozhodnutí, a sice s tvrzením, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je čistě účelová.
5. Žalovaný také v rozhodnutí přistoupil k téměř nejdelší možné délce zajištění, když v souladu se zákonnou úpravou platí, že maximální doba zajištění může být stanovena na 120 dnů, a žalobce byl zajištěn na dobu 110 dnů. Doba zajištění přitom žalovaný založil zejména na úvaze o délce azylového řízení a možného opravného řízení, přičemž po celou dobu je podle žalovaného nezbytné, aby žalobce zůstal zajištěn. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 11. 2014 ke sp. zn. 7 Azs 193/2014 judikoval, že *„Ministerstvo musí rozhodnutí o délce uložené povinnosti odůvodnit, zejména pokud se rozhodne uložit zákonné maximum. Požadavek na odůvodnění délky této povinnosti je možné dovodit z toho, že se jedná o zásah do osobní svobody jednotlivce a musí být zaručen jeho soulad s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy“*.
6. Stanovení téměř maximální délky povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců bylo v rozporu s čl. 5 odst. 1 a 4 Evropské úmluvy o lidských právech, neboť vylučovalo pravidelný soudní přezkum zbavení osobní svobody. Čl. 5 odst. 4 Úmluvy stanovuje, že každý zásah do osobní svobody musí být podroben soudní kontrole. Tato kontrola musí proběhnout urychleně a v případě nezákonnosti zbavení svobody vést k propuštění cizince, zároveň musí být vykonávána s určitou

periodicitou. Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) v tomto ohledu mimo jiné konstatoval: „Odstavec 4 představuje procesní záruku zejména proti pokračování takového zajištění, které, ačkoliv bylo zpočátku nařízeno zákonným způsobem, se následně mohlo stát nezákonné a ztratit tak své opodstatnění. Požadavky týkající se rychlosti a pravidelnosti soudní kontroly v přiměřených intervalech [...] mají především za cíl, aby nevyvstalo nebezpečí, že osoba zůstane zajištěna ještě dlouho poté, co zbavení její svobody ztratilo jakékoli opodstatnění.“ (Chichkov v. Bulharsko, rozsudek ESLP ze dne 9. 1. 2003, stížnost č. 38822/97, § 88).

7. Obdobně se k problematice délky zajištění a periodicitě soudního přezkumu vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012-26, když určil, že je „namístě, aby správní orgány dobu zajištění stanovovaly tak, aby byla v nejvýše zhruba měsíčních intervalech zajištěna možnost účinného soudního přezkumu, zda jsou splněny podmínky pro trvání zajištění. Tím, že doba bude stanovena takto krátce, budou správní orgány rozhodující ve věcech omezení osobní svobody cizince, a případně soudy v rámci soudního přezkumu, přinuceny zhruba v měsíčních intervalech zkoumat, podobně jako ve vazebních věcech v trestním řízení, splnění podmínek pro trvání zajištění.“ Napadeným rozhodnutím však byla délka zajištění stanovena na 110 dnů. Je pravdou, že zákon o azylu nechává na uvážení správního orgánu, na kolik dnů se rozhodne délku zajištění určit. Takovéto určení však vždy musí odpovídat požadavkům vyplývajícím z evropského i mezinárodního práva, včetně požadavku periodické soudní kontroly zajištění.
8. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí rovněž vůbec nezabýval možností uložit zvláštní opatření ve vztahu k délce zajištění žalobce. V napadeném rozhodnutí uvedl, že uložení zvláštního opatření by v případě žalobce nebylo účinné, protože žalobce soustavně porušuje právní řád a podáním žádosti o mezinárodní ochranu se dopustil účelového jednání. Žalobce měl za to, že pouhé konstatování těchto skutečností nebylo dostačující pro zajištění žalobce na tak dlouhou dobu. Žalobce zdůraznil, že má v ČR sociální zázemí a po dobu, po kterou se bude rozhodovat o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, by mohl bydlet v Praze. Je tedy zjevné, že žalovaný mohl v jeho případě přistoupit k uložení zvláštního opatření.
9. Žalobce se domníval, že v napadeném rozhodnutí nebyla nezbytnost samotného zajištění ani nemožnost využití alternativ dostatečně odůvodněna. Z tohoto důvodu bylo napadené rozhodnutí nezákonné pro zneužití správní úvahy dle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a také pro nepřezkoumatelnost podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Žalobce měl dále za to, že napadené rozhodnutí bylo nezákonné, neboť stanovením doby zajištění na dobu 110 dnů žalovaný fakticky vyloučil možnost účinného periodického soudního přezkumu zákonnosti zajištění dříve než po uplynutí této doby, a to v rozporu s čl. 5 odst. 4 Úmluvy. S ohledem na veškeré shora uvedené důvody žalobce navrhl, aby soud rozsudkem napadené rozhodnutí zrušil.
10. Žalovaný ve svém **vyjádření k žalobě** s podanou žalobou nesouhlasil a měl za to, že se v žalobě namítaných porušení při rozhodování věci nedopustil. Byl přesvědčen, že z napadeného rozhodnutí je jasně seznatelné, z jakých podkladů žalovaný vycházel, jakým způsobem je hodnotil a k jakým závěrům jej tyto úvahy vedly. Správní orgán v rozhodnutí popsal skutkový stav a zdůvodnil, z jakých konkrétních a individualizovaných důvodů dospěl k domněnce, že žalobce podal

žádost o mezinárodní ochranu pouze účelově s cílem oddálit hrozící správní vyhoštění ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

11. Žalobce byl dne 20. 4. 2018 zajištěn, neboť svým jednáním porušoval právní předpisy ČR i Evropské unie, když svévolně neoprávněně pobýval na území ČR bez jakéhokoli oprávnění k pobytu a také v rozporu s rozhodnutím příslušných norských orgánů o vyhoštění z území schengenského prostoru. Svou zákonnou povinnost vycestovat z území schengenského prostoru zcela ignoroval a neučinil žádný krok k vycestování. Z jednání žalobce bylo zřejmé, že v jeho případě existuje nebezpečí, že se bude i nadále vyhýbat své povinnosti z území ČR vycestovat a bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění. Následně dne 21. 4. 2018 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany.
12. Žalovaný z výše uvedených důvodů rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Připomněl, že „*v případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy žadatelí brozí vyhoštění, existuje vyvratitelná domněnka, že tato žádost byla účelová*“ (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008 ke sp. zn. 5 Azs 24/2008). Dále v této souvislosti odkázal na rozsudek ze dne 2. 6. 2016 ke sp. zn. 7 Azs 55/2016, ze kterého vyplývá, že skutečnost případné účelovosti podané žádosti je speciálním důvodem pro zajištění cizince na základě ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Vzhledem k uvedenému správní orgán odmítl námitku nedostatečného odůvodnění omezení osobní svobody způsobeného jeho zajištěním, jelikož postupoval dle platné legislativy a výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu.
13. K námitce žalobce týkající se nedostatečných důvodů pro zajištění správní orgán odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 8. 2016 ke sp. zn. 41 Az 17/2016, který kladl důraz na rozlišování mezi žádostí „účelovou“ a „zjevně nedůvodnou“. Správní orgán ve svém rozhodnutí dostatečně zdůvodnil své kroky, které vedly k rozhodnutí o zajištění žalobce, a to především to, že žalobce již v minulosti vědomě mařil výkon rozhodnutí tím, že ač měl odcestovat ze schengenského prostoru na základě vyhoštění uloženého norskými úřady, tak takto neučinil a dále pobýval v schengenském prostoru. Tím žalobce vědomě porušoval právní předpisy ČR i Evropské unie a předpisy upravující pobyt v schengenském prostoru, a tudíž je pravděpodobné, že by tak činil i nadále.
14. K námitce nedostatečného odůvodnění doby zajištění žalovaný uvedl, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí jako celku byly uvedeny zcela konkrétní a specifické okolnosti žalobcova případu, jak vyplynuly z celkového zjištěného stavu věci, které svědčily pro závěr, že zajištění po dobu 110 dnů je zcela přiměřené. Těmito okolnostmi byly předpokládána délka řízení o mezinárodní ochraně a případného soudního přezkumu, neochota vycestovat z území ČR, řízení o správním vyhoštění, neexistence významných vazeb na území ČR. Výčet těchto skutečností považoval žalovaný za zcela dostačující a plně vystihující důvody přijatého řešení. Žalovaný trval na tom, že jeho závěr stran délky zajištění žalobce neodporoval principu zákazu libovůle, diskriminace, neodporoval lidské důstojnosti, neporušoval princip proporcionality a rovnosti.

15. Se zvážení alternativ zajištění se žalovaný plně vypořádal ve svém rozhodnutí, kde mj. uvedl, že by uplatnění zvláštních opatření nebylo v případě žalobce účinné, o čemž svědčilo jeho naprosté nerespektování právního řádu i jemu uložených povinností, ale také jeho zcela účelové jednání, a to především s odkazem na žalobcovu historii v zemích schengenského prostoru, kdy zde pobýval nelegálně bez pobytového oprávnění a vědomě mařil výkon rozhodnutí o vyhoštění ze států schengenského prostoru. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.
16. Ze zasláního **správního spisu** soud ověřil, že skutečnosti uvedené ve vyjádření žalovaného odpovídají obsahu spisového materiálu a napadeného rozhodnutí. Nad rámec uvedeného ze spisu doplňuje následující skutečnosti: Žalobce byl dne 20. 4. 2018 kontrolován policejní hlídkou, které se prokázal kartou pobytu Polska. Lustrací bylo zjištěno, že je veden v evidenci SIS jako nežádoucí cizinec (vyhlášeno dne 28. 11. 2017 Norskem). Odborem mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia bylo na dotaz odpovězeno, že „*Norské ředitelství pro migraci vydalo dne 23. 11. 2017 s nabytím právní moci dne 24. 11. 2017 příkaz k vyhoštění, deportace do Polska dne 24. 11. 2017, platné do 24. 11. 2019, důvod zařazení do SIS nelegální práce v Norsku*“. Do protokolu o podání vysvětlení dne 20. 4. 2018 žalobce mj. uvedl, že schengenskou hranici naposledy překročil dne 28. 11. 2016 ve Varšavě v Polsku. Do Polska cestoval na základě cestovního pasu a vlepěného lotyšského víza. Účelem jeho cesty do schengenského prostoru byla práce. V Polsku byl žalobci povolen dlouhodobý pobyt za účelem zaměstnání, avšak bylo zahájeno řízení o zrušení platnosti povolení k pobytu. Do ČR žalobce přicestoval 9. 4. 2018 z Varšavy za účelem turistiky a chtěl pokračovat na Maltu. Žalobce prohlásil, že ví o tom, že v Norsku dostal zákaz pobytu na 2 roky a byl zařazen do SIS jako nežádoucí cizinec. Proti rozhodnutí o správním vyhoštění podal odvolání, o kterém dosud není rozhodnuto, a v Polsku mu bylo řečeno, že nesmí jet do Norska, ale do jiných zemí jezdit může. Žalobce také sdělil, že v Uzbekistánu má manželku a 2 děti, v ČR ani Evropské unii nemá žádné příbuzné. Bydlí v Praze u kamarádů, na adrese ale není přihlášen. Konečně prohlásil, že mu nic nebrání ve vycestování a vycestuje dobrovolně a kdykoliv. Svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 4. 2018 odůvodňoval žalobce tím, že mu vyhrožují lidé v Uzbekistánu, má moc dluhů; kvůli dluhům mu vyhrožuje policie; uzbecká policie chystá spiknutí.
17. Soud ve věci rozhodoval bez jednání, neboť účastníci řízení nežádali nařízení ústního jednání a soud jeho nařízení nepovažoval za nezbytné (§ 46a odst. 8 věta čtvrtá před středníkem zákona o azylu).
18. **Soud neshledal žalobu důvodnou.**
19. Předmětné ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu stanoví, že *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

20. Ustanovení § 46a odst. 5 zákona o azylu upravuje dobu zajištění: *Ministerstvo v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 120 dnů.*
21. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu *ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.*
22. Soud vycházel ze skutečnosti, že k zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může dojít, jen pokud jsou splněny tyto kumulativní podmínky: 1) podání žádosti v zařízení pro zajištění cizinců, 2) existence oprávněných důvodů k domněnce o podání žádosti za účelem vyhnutí se vyhoštění či jeho oddálení, 3) možnost podání žádosti o mezinárodní ochranu dříve; k tomu přistupuje ještě neúčinnost zvláštních opatření (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, č. j. 1 Azs 328/2016-28). Ke druhé podmínce, tzv. účelovosti žádosti, Nejvyšší správní soud také uvedl: „*Nejvyšší správní soud v první řadě poukazuje na skutečnost, že při postupu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu se neposuzuje důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu. Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudku ze dne 1. 11. 2016, č. j. 75 Az 42/2016 - 25, konstatoval, že je nutno rozlišovat mezi pojmy „zjevně nedůvodná“ žádost o mezinárodní ochranu a „účelová žádost“ coby důvod pro zajištění cizince. Pro naplnění důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu totiž postačí pouze zjištění, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová. Na rozdíl od toho musí být pro naplnění podmínek § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona navíc prokázáno, že žadatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody; žádost totiž může být účelová, přesto nemusí být zjevně nedůvodná. S tímto výkladem se následně ztotožnil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35. Skutečnost, že žadatel v žádosti o mezinárodní ochranu podané v zařízení pro zajištění cizinců uvádí skutečnosti, které mohou být při meritorním posouzení shledány azylově relevantními, tak nevylučuje postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění postupem podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu závisí na objektivních okolnostech případu, které zakládají oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území, osobní poměry apod.). To odpovídá účelu tohoto institutu, kterým je zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35).“ (z rozsudku ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017-31).*
23. Namítal-li žalobce v žalobě, že nemá v úmyslu bránit se vycestování z ČR, a proto žalovaný učinil nesprávný závěr o účelovosti podané žádosti, musí soud poukázat na skutečnost, že do protokolu o podání vysvětlení žalobce uváděl, že vycestuje z ČR kdykoliv a dobrovolně, přičemž mu v tom nebrání jakákoli překážka, aby nicméně o několik dní později požádal o udělení mezinárodní ochrany na území ČR, tedy de facto tvrdil, že jeho vycestování není možné. Tvzení žalobce v rozmezí několika dnů byla tedy na první pohled v přímém rozporu. Hodnotil-li žalovaný tuto skutečnost jako *jeden z dílčích argumentů* pro závěr o účelovosti žádosti, musel mu soud přisvědčit, neboť žalobci nic nebránilo minimálně o

překážce vycestování hovořit při podání vysvětlení policejnímu orgánu, resp. tuto skutečnost uplatnit jako důvod podání azylové žádosti dříve, než byl zajištěn za účelem realizace vyhoštění. Nadto tím, že je žádost označena za „účelovou“, není ještě nijak předisťován výsledek řízení o žádosti samotné.

24. Na ustanovení § 16 zákona o azylu [konkrétně § 16 odst. 1 písm. h)] žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazoval na str. 5 v kontextu úvahy o délce zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců. Žalovaný uzavřel, že žádost považuje za účelovou, nicméně nebude ji moci hodnotit jako zjevně nedůvodnou. Z citace rozsudku Nejvyššího správního soudu pod č. j. 4 Azs 9/2017-31, jak je uvedena v odstavci 22 výše, vyplývá, že je třeba odlišovat žádosti účelové a zjevně nedůvodné. V souladu s ustálenou judikaturou správních soudů tak žalovaný správně vyhodnotil, že ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu nebude aplikovatelné (žalobce netvrdil jako jediný důvod žádosti, že ji podává, aby se vyhnul se vyhoštění), to však nevylučovalo zajištění žalobce z důvodu podání „účelové“ žádosti, tj. podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
25. Další okruh žalobních námitek se týkal přiměřenosti a zákonnosti délky zajištění. Žalovaný dovodil, že žalobce bude zajištěn na 110 dnů, a odůvodňoval to předpokládanou délkou trvání správního řízení, lhůtou pro podání žaloby v délce 15 dnů a průměrnou pětidenní lhůtou pro doručování dokumentů v rámci soudního řízení, to vše při zohlednění individuálních okolností případu, především skutečnosti, že v případě žalobce bude třeba zkoumat, zda je vůbec dána příslušnost ČR k řízení o podané azylové žádosti. Takový postup je judikaturou správních soudů všeobecně přijímán jako souladný se zákonem (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Azs 33/2014-45, a ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 Azs 24/2013-42). Závěr žalovaného o stanovené délce trvání zajištění byl odůvodněn přezkoumatelným způsobem a žalovaný ke svému závěru dospěl na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. Správní úvaha žalovaného nevybočila z mezí, jež jsou vytyčeny ustanovením § 46a odst. 5 zákona o azylu.
26. Dílčí námitkou ve vztahu k době zajištění byla otázka garance pravidelného přezkumu důvodů trvání zajištění. Obdobně formulovanou námitkou se zabýval již Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 31. 8. 2015, č. j. 44 A 60/2015-18: „*K třetí námitce [žalovaný ve svém vyjádření k žalobě] uvedl, že k soudní kontrole vydaného rozhodnutí dochází nyní právě v důsledku podání žaloby, a to ve zrychleném řízení. Navíc je žalobce oprávněn požádat o přezkoumání důvodů setrvání v ZZC, a to po uplynutí jednoho měsíce od nabytí právní moci napadeného rozhodnutí nebo rozhodnutí o žalobě. Je tak zajištěn periodický a dostatečně účinný přezkum rozhodnutí o povinnosti žalobce setrvat v ZZC. V situaci, kdy je maximální délka zajištění stanovena na 120 dnů, je podle žalovaného dostatečným způsobem zajištěno, aby nemohlo dojít k neodůvodněnému zbavení osobní svobody. Rozhodnutí NSS ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012-26, které žalobce cituje, se dotýká nikoli rozhodnutí podle § 46a zákona o azylu, ale rozhodnutí o zajištění podle zákona o pobytu cizinců, a pochází z doby, kdy institut povinnosti setrvat v ZZC v právním řádu ČR vůbec neexistoval, nelze je proto považovat za příléhavé. [...] soud ve shodě s vyjádřením žalovaného uvádí, že zákon o azylu upravuje nejenom institut žaloby proti rozhodnutí vydanému podle § 46a, ale také institut žádosti o přezkoumání důvodů setrvání v ZZC, již lze podat ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí žalovaného nebo rozhodnutí o žalobě. Těmito*

instituty je tak bezpochyby zcela dostatečně zajištěna periodicita přezkumu správních rozhodnutí. Odkaz žalobce na rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012-26, je zjevně nepřipadný nejenom z věcného, ale i časového hlediska, neboť byl vydán v době předcházející novele zákona o azylu č. 103/2013 Sb., účinné od 1. 5. 2013, kterou byl do právního řádu ČR zaveden institut povinnosti setrvat v ZZC a soudní přezkum rozhodnutí ukládajícího tuto povinnost. Povinnost setrvat v zařízení pro zajištění cizince je stanovena na předem přesně určenou dobu a sleduje legitimní cíl spočívající v zamezení nekontrolovatelného pobytu osoby, jejíž propuštění nebo přemístění do přijímacího střediska pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany není z hlediska ochrany veřejného pořádku vyhovující. Takovéto omezení svobody na předem přesně stanovenou dobu nelze kvalifikovat jako porušení čl. 5 úmluvy.“ Zdejší soud se ztotožnil s právě uvedenými závěry a uzavřel, že žalobce disponuje mechanismy, díky kterým může iniciovat přezkum důvodnosti trvání svého zajištění. Institut žádosti o opětovné posouzení důvodů zajištění je zakotven v § 46a odst. 10 zákona o azylu (Ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění zkoumá, zda důvody zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany trvají. Ministerstvo při vydání rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poučí o jeho právu požádat o opětovné posouzení důvodů zajištění, a to po uplynutí 1 měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva nebo, podal-li proti tomuto rozhodnutí žalobu, ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o žalobě.); o možnosti požádat o opětovné posouzení důvodnosti zajištění včetně příslušných lhůt byl žalobce poučen na str. 6 napadeného rozhodnutí. Všechna řízení týkající se zajištění cizince – jak před soudy, tak před správními orgány v případě tzv. přezajištění – jsou nadto přísně lhůtovaná. Proto ani tato námitka nebyla důvodná.

27. Žalobní námitky žalobce směřovaly také k otázce, zda nebylo možné přistoupit k uložení zvláštních opatření. Ustanovení § 47 zákona o azylu bylo do tohoto právního předpisu vtěleno na základě novelizace zákonem č. 314/2015 Sb. Podle důvodové zprávy k zákonu č. 314/2015 Sb. má zavedení institutu zvláštních opatření svůj základ v přepracované přijímací směrnici. Lze jej nalézt v bodech 15 a 20 její preambule, kdy zajištění má být výjimečným, krajním prostředkem, uplatňovaným pouze poté, co byla posouzena možnost uložení alternativních opatření. Na to navazuje čl. 8 přijímací směrnice, který v odst. 2 stanoví, že „[v] případě nutnosti a na základě individuálního posouzení každého případu mohou členské státy zajistit žadatele, nelze-li účinně uplatnit jiná, mírnější donucovací opatření“, a v odst. 3 pak mezi případy, ve kterých je možné žadatele zajistit, řadí situaci žadatele zajištěného v rámci řízení o navrácení za účelem přípravy navrácení nebo vyhoštění, „mohou-li členské státy na základě objektivních kritérií, včetně skutečnosti, že daný žadatel již měl možnost přístupu k azylovému řízení, řádně doložit, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žadatel činí žádost o mezinárodní ochranu pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o navrácení“. Tomu odpovídá znění § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Při zajištění podle tohoto ustanovení je rovněž nezbytné přihlídnout k tomu, aby uložním zvláštního opatření nedošlo ke zmaření případné budoucí realizace správního vyhoštění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48).
28. Soud zkoumal odůvodnění napadeného rozhodnutí v té části, která se vztahovala k neúčinnosti zvláštních opatření (str. 4), a neshledal, že by žalovaný pochybil.

Žalovaný vycházel z okolností, které ve svém souhrnu svědčily pro závěr o neúčinnosti zvláštních opatření. Těmito okolnostmi byly neoprávněný pobyt žalobce na území ČR; nerespektování zákonné povinnosti vycestovat z území Evropské unie a schengenského prostoru; maření výkonu úředního rozhodnutí; účelové podání žádosti a zneužití azylového řízení; rozpor mezi možností vycestovat, tvrzenou před policejním orgánem, a následně podanou žádostí o mezinárodní ochranu; porušování právního řádu také v Norsku, jakož i úmysl neoprávněně vstoupit na území Malty. Žalovaný ze jmenovaných argumentů dovodil, že nelze u žalobce očekávat, že by nyní povinnosti uložené zvláštním opatřením plnil a také že by se vůbec zdržoval na území ČR.

29. Žalovaný správní orgán tudíž posoudil individuálně poměry žalobce a jeho pobytovou historii na území schengenského prostoru **jako celek**, přičemž neshledal mírnější donucovací opatření účinnými. Jeho závěry měly oporu ve správním spisu. V případě žalobce nebylo zjištěno nic, co by správní orgán či soud mohlo vést k případnému upuštění od zajištění v zařízení pro zajištění cizinců. Žalovaný vycházel z žalobcova dřívějšího jednání, právě z nějž lze usuzovat, jak bude se správním orgánem spolupracovat do budoucna, a nepřehlédl ani aktuálně vyjádřený úmysl pokračovat v cestě do jiného členského státu Evropské unie. Soud již výše shledal dobu trvání zajištění zákonnou a nevidí přímou souvztažnost mezi délkou trvání zajištění a možností uložení zvláštních opatření za situace, kdy žalovaný respektoval zákonem stanovené maximum 120 dnů trvání zajištění.
30. Je možné shrnout, že žalovaný přistoupil k zajištění žalobce za splnění všech zákonných podmínek a za současného dodržení mezí správní úvahy, na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, poté, co se ujistil, že žalobci není možné uložit některé ze zákonem předvídaných zvláštních opatření nahrazujících omezení osobní svobody. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou jasně seznatelná východiska žalovaného, stejně jako jeho úvahy a konečné závěry. Doba zajištění neodporovala mezinárodními závazkům ČR plynoucím z čl. 5 Úmluvy.
31. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
32. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 7. června 2018

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.